

Esmâ-i Hüsnâ ve aynaları

Her varlık, kendine mahsus yaratılış, hâl ve yaşayışı ile

Allah'ın isimlerine farklı derecelerde aynalık eder. Bu varlıklar içinde elbette biz insanların ayrı bir yeri vardır. Çünkü insan, kendini ve görevlerini bildiği ve anladığı gibi diğer varlıkların yaratılış hikmetlerini ve görevlerini de anlayabilir. İnsan bu yüzden, varlıkların en şerefli, yaratılış ağacının en nazık, en nazenin, en nazdar ve en niyazdar bir meyvesidir. Bu özellikleri ile insan, Allah'ın isimlerini yansıtmak açısından en mükemmel ve kapsayıcı bir ayna hükmündedir. "Elhâsıl: Şu mevcudat-ı seyyale (akıp giden, devamlı değişikliğe uğrayan varlıklar), şu mahlûkat-ı seyyare (gezici, seyyar varlıklar), Vâcibü'l-Vücut'un envâr-ı icad ve vücudunu tazelandirmek için müteharrik (hareketli) âyineler ve değişen mazharlardır."

Allah'ın bin bir esmâsı vardır. Buhari ve Müslim'de geçen meşhur bir hadis-i şerifte bunların doksan dokuzu ifade edilmiştir. İlgili hadiste sadece doksan dokuzunun ifade edilmesinin bir hikmeti, diğer isimlerin mânâlarının bu isimlerde toplanmış olduğu şeklinde düşünülebilir. Lâ ya'lemu'l-gaybe illallah.

"O Allah ki O'ndan başka ilâh yoktur. Gaybı da, müşahede edilebileni de bilendir. Rahman, Rahim olan O'dur. O Allah ki, O'ndan başka ilâh yoktur. Melik'tir; Kuddüs'tür; Selâm'dır; Mü'min'dir; Müheymin'dir; Aziz'dir; Cebbar'dır; Mütekebbir'dir. Allah, (müşriklerin) şirk koştuklarından çok yücedir. O Allah ki, Hâlik'tir (Yaratandır), Bari'dir (en güzel biçimde kusursuzca var edendir), Musavvir'dir (şekil ve sûret verendir). En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanların tümü O'nu tesbih etmektedir. O Aziz ve Hâkim'dir." (Haşir Sûresi'nin son âyetleri)

Bu âyette ve diğer birçok âyette Cenâb-ı Hak kendi isimlerinden açıkça ve bazen de işârî olarak bahsetmektedir. Diğer bir âyette de; en güzel isimlerin Allah'a ait olduğu belirtildikten sonra, bu isimlerle duâ edilmesi tavsiye olunmaktadır. "Esmâ-i Hüsnâ'nın her birisi ötekileri icmâlen [özet olarak] tazammun eder [içine alır]. Zıyanın (ışığın) elvan-ı seba'yı (yedi rengi) tazammun ettiği gibi. Ve keza, her birisi ötekilere delil olduğu gibi, onların her birisine de netice olur.

Demek, Esmâ-i Hüsna, mir'at [ayna] gibi birbirini gösteriyor.”

Risâle-i Nur Külliyyatı'ndan Lem'alar'da belirtildiğine göre insanın görevlerinden biri, “Şuunat-ı İlâhiye'ye ayinedarlık” etmektir. “Yani, kendi hayatıyla Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un hayatına işaret ettiği gibi, kendi hayatında inkişaf eden sem [işitme] ve basar [görme] gibi duyguların vasıtasıyla, Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un sem ve basar gibi sıfatlarına âyinedarlık eder, bildirir. Hem insan, hayatında bulunan ve inkişaf etmeyen ve his ve hassasiyet suretinde galeyan eden ve kesretli bir surette olan çok ince hayatî duygular, manalar ve hisler vasıtasıyla, Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un şuunat-ı kudsiyesine aynadarlık eder.”

9. Lem'a'da Üstad Bediüzzaman Said Nursî diyor ki: “..kâinat bir aynadır. Her mevcudatın mahiyeti dahi birer aynadır. Kudret-i Ezeliye ile icadı-ı İlâhîye maruzdurlar. Her bir mevcut, bir cihetle Şems-i Ezelî'nin bir isminin bir nevî aynası olup bir nakşını gösterir.”

Yine Risale-i Nur'un Sözlere adlı kitabının 16. Söz'ünde varlıkların aynalıklarının (yansıtma özelliklerinin) üç şekilde olduğu anlatılmaktadır. Birinci olarak, kesif maddelerin (ağaç, taş, çiçek, insan vs.) yansıtmaları; ikinci olarak maddî nuranilerin (meselâ, güneş) yansıtmaları ve üçüncü olarak da nuranîlerin, ruhların (Cebrail a.s.'in farklı hallerde bulunmasını örnek veriyor) yansıtmaları açıklanmaktadır.

Dünyadaki, kâinattaki her bir faaliyet, Esmâ-i Hüsna'dan birisine dayanır; yani o isimlerin tecellîsi, yansımasıdır. Her varlık, yaratılışı ile, şekliyle, hayatını sürdürmesiyle, Cenâb-ı Hakk'ın farklı farklı isimlerini, farklı şekillerde ve derecelerdeki yansıtmalarıyla gösterirler.

01 Şubat 2012 Yeni Asya Gazetesi